

PRILOGA 1

»PRILOGA 1

CILJI KAKOVOSTI PODATKOV

1. Cilji kakovosti podatkov za ocenjevanje kakovosti zraka

Tabela 1.1: Cilji kakovosti podatkov za ocenjevanje kakovosti zraka za žveplov dioksid, dušikov dioksid, okside, ogljikov monoksid, benzen, delce, svinec, ozon ter z njim povezana NO in NO₂

	Žveplov dioksid, dušikov dioksid in dušikovi oksidi ter ogljikov monoksid	Benzen	Delci (PM ₁₀ /PM _{2,5}) in svinec	Ozon ter z njim povezana NO in NO ₂
Meritve na stalnem merilnem mestu ^[1]				
Negotovost pri meritvah	15 %	25 %	25 %	15 %
Najmanjša razpoložljivost podatkov	90 %	90 %	90 %	90 % poleti 75 % pozimi
Najmanjša časovna pokritost:				
– neizpostavljeno mestno okolje in promet	—	35 % ^[2]	—	—
– industrijski predeli	—	90 %	—	—
Indikativne meritve				
Negotovost pri meritvah	25 %	30 %	50 %	30 %
Najmanjša razpoložljivost podatkov	90 %	90 %	90 %	90 %
Najmanjša časovna pokritost	14 % ^[4]	14 % ^[3]	14 % ^[4]	> 10 % poleti

Negotovost pri modeliranju:				
urni podatki	50 %	—	—	50 %
osemurna povprečja	50 %	—	—	50 %
dnevna povprečja	50 %	—	še ni opredeljeno	—
letna povprečja	30 %	50 %	50 %	—
Objektivna ocena Negotovost	75 %	100 %	100 %	75 %

1. Naključne meritve se lahko uporabijo namesto neprekinjenih meritev za benzen, svinec in delce, če lahko ministrstvo Evropski komisiji dokaže, da negotovost pri meritvah, vključno z negotovostjo pri meritvah zaradi naključnega vzorčenja, izpolnjuje cilj kakovosti 25 % in je časovna pokritost še vedno večja od najmanjše časovne pokritosti za indikativne meritve. Naključno vzorčenje mora biti enakomerno porazdeljeno čez vse leto, da ne pride do nesimetričnosti rezultatov. Negotovost zaradi naključnega vzorčenja se lahko določi s postopkom, določenim v SIST ISO 11222, Kakovost zraka – Določanje negotovosti časovnih povprečij pri meritvah kakovosti zraka. Kadar se naključne meritve uporabijo za oceno zahteve mejne vrednosti za PM₁₀, je treba oceniti 90,4 percentil (naj bi bil nižji ali enak 50 µg/m³) namesto števila preseganj, na katerega znatno vpliva pokritost podatkov.
2. Porazdeljeno čez vse leto, da so reprezentativni za različne podnebne in prometne pogoje.
3. Ena dnevna naključna meritev na teden, enakomerno porazdeljena čez vse leto, ali osem enakomerno porazdeljenih tednov čez vse leto.
4. Ena naključna meritev na teden, enakomerno porazdeljena čez vse leto, ali osem enakomerno porazdeljenih tednov čez vse leto.

Tabela 1. 2: Cilji kakovosti podatkov za ocenjevanje kakovosti zraka za benzo(a)piren, arzen, kadmij in nikelj, policiklične aromatske ogljikovodike

	Benzo(a)piren	Arzen, kadmij in nikelj	Policiklični aromatski ogljikovodiki, razen benzo(a)pirena, celotno plinasto živo srebro	Celotno usedanje
– Negotovost				
Meritve na stalnem merilnem mestu in indikativne meritve	50 %	40 %	50 %	70 %

Modeliranje	60 %	60 %	60 %	60 %
Objektivna ocena	100 %	100 %	100 %	100 %
– Najmanjša razpoložljivost podatkov	90 %	90 %	90 %	90 %
– Najmanjša časovna pokritost				
Meritve na stalnem merilnem mestu ^[1]	33 %	50 %		
Indikativne meritve ^{[1] [2]}	14 %	14 %	14 %	14 %

1. Porazdeljene čez vse leto, da so reprezentativne za različne podnebne pogoje in antropogene dejavnosti.

2. Ne glede na drugo alinejo prvega odstavka 2. člena tega pravilnika so indikativne meritve iz te tabele tiste meritve, ki se izvajajo z zmanjšano pogostostjo, vendar izpolnjujejo druge cilje v zvezi s kakovostjo podatkov.

Za ocenjevanje kakovosti zraka glede na onesnaževala, našeta v tabeli 1.2, se uporabljajo naslednja pravila:

- meritve na stalnem merilnem mestu in indikativne meritve morajo biti enakomerno razporejene čez leto in v tednu, da ne pride do nesimetričnosti rezultatov;
- za meritve benzo(a)pirena in drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov se zahteva štiriindvajseturno vzorčenje. Posamezni vzorci iz največ enomesečnega obdobja se lahko s previdnostjo združujejo in analizirajo kot sestavljen vzorec pod pogojem, da metoda zagotavlja stabilnost vzorcev za to obdobje. Tri sorodne snovi benzo(b)fluoranten, benzo(j)fluoranten in benzo(k)fluoranten so lahko analitično težko določljive, zato so v takih primerih lahko predstavljene kot vsota;
- vzorčenje mora biti enakomerno porazdeljeno v tednu in letu. Določbe o posameznih vzorcih iz prejšnje alineje se uporabljajo za arzen, kadmij, nikelj in skupno plinasto živo srebro. Poleg tega so dovoljeni podvzorci filtrov delcev PM₁₀ za dodatno preverjanje za kovine, če obstajajo dokazi, da je podvzorec reprezentativen in da je občutljivost zaznavanja primerljiva z zadevnimi cilji zagotavljanja kakovosti podatkov. Kot alternativa vsakodnevnomu vzorčenju za preverjanje prisotnosti kovin v delcih PM₁₀ je dovoljeno tedensko vzorčenje, če značilnosti jemanja vzorcev ostanejo nespremenjene;
- za meritve stopenj usedanja mesečno ali tedensko so priporočeni vzorci čez vse leto. Lahko se uporabi samo mokro vzorčenje namesto celotnega (mokrega in suhega) vzorčenja, če se dokaže, da se razlikujeta za manj kot 10 %. Stopnje usedanja se običajno izražajo v µg/m² na dan;
- lahko se uporabi nižja najmanjša časovna pokritost, kot je prikazana v preglednici, vendar ne nižja od 14 % za meritve na stalnem mestu in 6 % za indikativne meritve pod pogojem, da se dokaže, da bo izpolnjena 95-odstotno razširjena negotovost za

letno povprečje, izračunana iz ciljev glede kakovosti podatkov v standardu SIST ISO 11222, Določanje negotovosti časovnih povprečij pri meritvah kakovosti zraka;

- za snovi, ki se analizirajo v frakciji PM₁₀, se prostornina vzorca nanaša na zunanje pogoje.

Negotovost (izražena s 95-odstotno stopnjo zaupanja) pri metodah ocenjevanja se ovrednoti v skladu z načeli navodil CEN o izražanju negotovosti meritev (ENV 13005-1999), s standardi SIST ISO 5725 in navodili iz poročila CEN, Kakovost zraka – Pristop k negotovosti ocene za referenčne merilne metode za zrak (SIST CR 14377). Odstotki negotovosti v tabelah 1.1 in 1.2 so navedeni za povprečje posameznih meritev v času, za katerega je določena mejna vrednost ali ciljna vrednost za 95-odstotni interval zaupanja. Negotovost pri meritvah na stalnem merilnem mestu se šteje, kakor da se uporablja v okviru ustrezne mejne ali ciljne vrednosti.

Negotovost pri modeliranju se določi kot največji odklon izmerjenih in izračunanih koncentracij za 90 % posameznih merilnih mest v času, za katerega je določena mejna vrednost ali ciljna vrednost, ne da bi se upoštevala časovna razporeditev dogodkov. Negotovost pri modeliranju se šteje, kakor da se uporablja v okviru ustrezne mejne vrednosti ali ciljne vrednosti. Meritve na stalnem merilnem mestu, ki jih je treba izbrati za primerjavo z rezultati modeliranja, morajo biti reprezentativne glede na območje in resolucijo, ki ga model zajema.

Negotovost pri objektivni oceni se določi kot največji odklon izmerjenih in izračunanih koncentracij v času, za katerega je določena mejna vrednost ali ciljna vrednost, ne da bi se upoštevala časovna razporeditev dogodkov.

Zahteve za najmanjšo razpoložljivost podatkov in časovno pokritost ne vključujejo izgub podatkov zaradi rednega umerjanja ali običajnega vzdrževanja instrumentov.

2. Rezultati ocenjevanja kakovosti zraka

Za območja ali aglomeracije, za katere se za ocenjevanje kakovosti zraka uporabljajo drugi viri, ki dopolnjujejo meritve, ali pa so ti drugi viri edini način ocenjevanja, se zberejo naslednji podatki:

- opis opravljenega ocenjevanja,
- uporabljene posebne metode s sklicevanjem na opise metod,
- viri podatkov in informacij,
- opis rezultatov, skupaj z negotovostmi, in zlasti obseg katerega koli področja ali, če je to pomembno, dolžino ceste na območju ali v aglomeracijah, nad katerimi koncentracije presegajo katero koli mejno vrednost, ciljno vrednost ali dolgoročni cilj in sprejemljivo preseganje, kadar se uporablja, ter katerega koli območja, na katerem koncentracije presegajo zgornji ocenjevalni prag ali spodnji ocenjevalni prag,
- prebivalstvo, ki je lahko izpostavljeno ravnem, ki presegajo katero koli mejno vrednost za varovanje zdravja ljudi.

3. Zagotavljanje kakovosti pri ocenjevanju kakovosti zraka: potrditev podatkov

Za zagotovitev pravilnosti meritev in skladnosti s cilji kakovosti podatkov, določenih v 1. točki te priloge, ministrstvo zagotovi:

- da so vse meritve, opravljene v zvezi z ocenjevanjem kakovosti zraka na podlagi 5. in 8. člena tega pravilnika, sledljive v skladu z zahtevami iz harmoniziranega standarda za preskuševalne in kalibracijske laboratorije;
- da bodo institucije, ki upravljajo mreže, in posamezne postaje vzpostavile sistem zagotavljanja in nadzora kakovosti, ki omogoča redno vzdrževanje za zagotovitev stalne pravilnosti delovanja merilnih naprav. Sistem za zagotavljanje kakovosti po potrebi in vsaj vsakih pet let pregleda zadevni nacionalni referenčni laboratorij;

- da se vzpostavi postopek zagotavljanja kakovosti za zbiranje podatkov in poročanje ter da institucije, imenovane za to nalogo, dejavno sodelujejo v sorodnih programih zagotavljanja kakovosti v vsej Evropski uniji;
- da je nacionalne referenčne laboratorije, ki delujejo v skladu z zadevnim harmoniziranim standardom za preskusne in kalibracijske laboratorije s seznama, sprejetega na podlagi devetega odstavka 2. člena Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L št. 218 z dne 13. 8. 2008, str. 30), imenovalo ministrstvo in da so akreditirani za referenčne metode iz priloge 6 tega pravilnika, in sicer vsaj za onesnaževala, katerih koncentracije presegajo spodnji ocenjevalni prag. Ti laboratoriji so pristojni tudi za usklajevanje programov zagotavljanja kakovosti na ravni Evropske unije, ki jih organizira Skupno raziskovalno središče Evropske komisije, ter za usklajevanje ustrezne uporabe referenčnih metod na nacionalni ravni in dokazovanje enakovrednosti nereferenčnih metod. Nacionalni referenčni laboratoriji, ki organizirajo medlaboratorijske primerjave na nacionalni ravni, morajo biti akreditirani tudi v skladu z zadevnim harmoniziranim standardom za preskušanje usposobljenosti;
- da so nacionalni referenčni laboratoriji vsaj vsaka tri leta vključeni v programe zagotavljanja kakovosti na ravni Evropske unije, ki jih organizira Skupno raziskovalno središče Evropske komisije. Če so rezultati sodelovanja v navedenih programih nezadovoljivi, bi moral nacionalni laboratorij ob naslednji vključitvi v medlaboratorijske primerjave dokazati, da je sprejel zadovoljive popravne ukrepe, o katerih mora tudi poročati Skupnemu raziskovalnemu središču Evropske komisije;
- da nacionalni referenčni laboratoriji podpirajo delo Evropske mreže nacionalnih referenčnih laboratorijev, ki jo ustanovi Evropska komisija.

Šteje se, da so vsi podatki, ki jih ministrstvo sporoča Evropski komisiji na podlagi 27. člena Direktive 2008/50/ES, dokončni, razen tistih, ki jih posebej označi, da so začasni.«.